

AZ INTÉZMÉNYFENNTARTÁSI MUNKACSOPORT JAVASLATAI¹

Munkacsoport-vezető: Váradi Balázs
Lezárva: 2025. december 8.

1. Bevezetés

Ebben a háttéranyagban a tágran értelmezett, tehát az óvodától az érettségiig, illetve szakmai vizsgáig (ISCEDO-3) tartó oktatási-nevelési intézmények és az ezekhez kapcsolódó oktatási szolgáltatásokat nyújtó szervezetek (középiskolai kollégiumok, gyógypedagógiai ellátás, szakmai szolgáltatás és szakszolgálatok) működtetésével és fenntartásával kapcsolatos első (az országgyűlés és a kormány megalakulása után kb. egy év) kérdésekre keressük a választ.

Az itt megfogalmazott javaslatok nem helyettesítenek egy, feltétlenül szükséges, az érintettek részvételével zajló, az oktatás kereteire is vonatkozó majdani érdemi deliberatív folyamatot, hanem azt a kiinduló állapotot rögzítik, mely mellett annak le kell zajlania majd.

Egy ilyen folyamat ugyanis jó ideig el fog tartani, és nem lenne szerencsés a mostani, túlcentralizált, igazságtalan és diszfunkcionális (ld. alább) és ezért az érintettek között méltán népszerűtlen fenntartási keretek érintetlenül hagyása mellett beindítani azt.

Célunk itt tehát elsősorban egy új oktatási kormányzat első egy évében minimális konzultáció mellett minél hamarabb meghozandó döntéseinek orientálása.

2. Európai kitekintés

Az intézményfenntartás keretei az Európai Unióban rendkívül változatos képet mutatnak: az iskola, az önkormányzat, a régió és a központi állam között az ország méretétől, az önkormányzati, ill. föderatív berendezkedésétől és hagyományaitól függően nagyon különböző a munkamegosztás, habár Magyarország a 2011-es átalakítással drámai módon a skála egyik, viszonylag nagy mértékben decentralizált végéről a legcentralizáltabb másik végére került. E téren nincs tehát egy egyértelmű jó külföldi megoldás, melyet csak le kell másolnunk.

3. A hazai status quo

Az iskolafenntartás 2011 előtti rendszerét a települési önkormányzatok dominálták. Ez a rendszer bevonta a helyi közösséget (és, ha voltak, a központi normatívát meghaladó helyi plusz erőforrásokat) az iskolával kapcsolatos fenntartói döntésekbe és egy jól definiált jogi személyt tett felelőssé fenntartóként, de a magyar önkormányzati rendszer elaprózott volta eredményeként a megyei jogú városoknál kisebb települési önkormányzatok, mint fenntartók is egy elaprózott, a

¹ A szöveg az ELEGY OSZB Intézményfenntartási munkacsoportjának a „100 ponthoz” illeszkedő javaslatait tartalmazza. A szöveg a munkacsoport 2022 januári-márciusi megbeszélései nyomán, a szakirodalom, a résztvevők véleménye és a megismert párt- és programdokumentumok, a társ munkacsoportok munkájának lehető figyelembevételével, az ELEGY OSZB plénuma előtti vita által felvetett megfontolások zömének beépítésével készült el.

fenntartóra bízott oktatásirányítási feladatokhoz szükséges optimálisnál valószínűleg sokkal kisebb üzemméretben működő, és az iskolák közötti spontán szegregáció folyamatának gátat szabni strukturális okokból eleve képtelen, szuboptimális fenntartói szerkezetet alkottak. Mivel pedig a központi költségvetés eleve azzal számolt, hogy az önkormányzatok saját költségvetésükből kipótolják az iskolákét, a hátrányosabb térségekben az amúgy is legnehezebb oktatási feladatokkal szembesülő iskolákat pedig olyan szegény önkormányzatok tartották fenn, melyek azok minimális finanszírozását sem mindig tudták megoldani, óriási finanszírozási problémák léptek fel épp azokban az iskolákban, ahol legnagyobb szükség lett volna a további forrásokra.

További oktatási szolgáltatásokat pedig a megyei, fővárosi, megyei jogú városi önkormányzatok tartottak fenn, a középfokú oktatás szakképzést folytató iskolái többségükben a megyei, fővárosi és a megyei jogi városi önkormányzatok fenntartásában működtek, mindez változó mértékben fedte le területi adottságok (pl. a szakképzés esetén a helyi munkaerőpiacok) organikus kereteit. A 2011-es köznevelési törvény, azon túl, hogy groteszk mértékben megfosztotta addigi autonómiájuktól magukat az iskolákat, 2013-tól az óvodák kivételével minden oktatási intézmény számára egy rendkívül központosított állami fenntartói intézményt (Klebsberg [Intézményfenntartó] Központ) alakított ki. A 2016 elején indult, gyorsan terjedő tanári és szülői tiltakozásokra adott egyfajta reakcióként a kormányzat a katasztrofálisan diszfunkcionálisnak bizonyult szervezeti rendszert 2017-ben egy dekoncentrált tankerületi rendszerrel („kicsi KLIK”) váltotta fel, a szakképzés fenntartása pedig a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz, annak megszűnte után az Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz, majd a Kulturális és Innovációs Minisztériumhoz, illetve az Agrárminisztériumhoz került oly módon, hogy az iskolákat szakképző centrumokba szervezték. (2020-tól a szakképzés minden szempontból elvált a közneveléstől, az SNI-s gyermekek szakiskolái, néhány ágazat szakgimnáziuma és a többcélú intézmények egy része visszakerült a tankerületekhez, az egészségügyi szakképzők többsége pedig az orvosegyetemekhez csatolódt. Mindeközben közoktatási intézmények egyre-másra kerültek jobban finanszírozott és kevésbé szabályozott egyházi fenntartásba is.

4. Célok és alapelvek

A kormányváltás utáni átalakítás első hulláma során a fenntartás újraszabályozásakor, a 100 pontban lefektetettekkel egybehangzóan, ill. azokon túl a következő sajátos célokat és alapelveket javasoljuk figyelembe venni:

- 4.1. Az oktatásfejlesztési folyamatok a továbbiakban úgy kell alakuljanak országos és helyi szinten, hogy fokozatosan csökkenjenek a döntően közpénzből megvalósuló oktatási szolgáltatások színvonala, eredményessége, szakmai és tárgyi feltételei közötti különbségek.
- 4.2. Az állami oktatás intézményeknek a szakmai, az ahhoz szükséges gazdálkodási autonómiáját és a vezetőjük megválasztásába való érdemi beleszólás jogát a fenntartás kereteitől függetlenül vissza kell adni (ld. az *Oktatási javaslatok az ellenzékipártok számára* c. ELEGY OSZB anyagot).
- 4.3. Az intézményfenntartás feletti végső felelősséget újra a szubszidiaritás elvét érvényesítve, az érintett területen működő helyi, speciális feladatok esetén megyei, fővárosi önkormányzatok (ill. kötelező együttműködéseik, társulásaik) kezébe kell adni. A minisztériumnak alárendelt Klebsberg Központot meg kell szüntetni.
- 4.4. Az intézményfenntartást szervezeti és finanszírozási tekintetben célszerű elválasztani az (azért felelős) önkormányzattól.
- 4.5. Az intézményfenntartás keretei olyanok legyenek, hogy minden egyes fenntartó elég sok és sokféle intézményt öléljen fel ahhoz, hogy az erre a szintre telepített feladatokat (ld. alább, beleértve az intézmények közötti munkamegosztással, az intézmény feletti szinten allokálható erőforrásokkal való rendelkezés, az ezen a szinten a központilag előírt automatizmusok feletti költségvetési források elosztását, is) képes legyen professzionálisan ellátni.
- 4.6. Az intézményfenntartással kapcsolatos lokális kompetenciák (amennyire ezt más megfontolások engedik) minél nagyobb mértékben terjedjenek ki a helyben szintén

államilag finanszírozott, közoktatási feladatokat ellátó, de nem állami fenntartású (egyházi, alapítványi, felsőoktatási fenntartású) iskolákra is; a szakképzés és az általános közoktatás fenntartói között intézményesített együttműködésre van a tervezés, a beiskolázás és a szolgáltatások terén, és biztosítandó az együttműködés a közművelődés és a felnőttképzés területeivel is. A nagyobb területekre vonatkozó feladatok – szakképzés, szakmai szolgáltatás, szakszolgálat – esetén a fenntartói döntésekbe be kell vonni a területen működő (egyházi, alapítványi, felsőoktatási) fenntartókat.

- 4.7. Az intézményfenntartás földrajzi keretei alkalmazkodjanak a feladattal kapcsolatos természetes társadalomföldrajzi keretekhez (lehetséges bejárési utak, szakképzés esetén a helyi munkaerőpiacok, kollégiumok esetén célközépiskolák merítési bázisa stb.).
- 4.8. A központi oktatásfinanszírozás csatornáinak egyszerre kell garantálnia az autonóm iskola gazdálkodásának kiszámítható kereteit és lehetővé tenni, hogy a fenntartók a költségvetési (és az önkormányzattól kapott helyi) forrásokat a helyi oktatási rendszer egyes iskolán túlnyúló céljai (köztük a minőségi oktatás-nevelés, a hatékonyság, a területi önkormányzatok által meghatározott speciális célok és különösen a hátrányos helyzetű és speciális nevelési igényű tanulók sikeres integrációja) szolgálatába állítsák azokat.
- 4.9. Az intézményfenntartók döntéseikbe vonják be az intézmények dolgozóit, az iskolahasználókat, szakképzés esetén a gazdasági szereplőket.
- 4.10. A fenntartók legyenek számonkérhetőek (azaz akár pénzbeli elvonással, akár személyes felelősség megállapításával büntethetőek), ami a rájuk vonatkozó (köztük, bár nem kizárólag, az integrációt célzó) szabályok betartását illeti.
- 4.11. Az intézményfenntartás földrajzi keretein a tucat év alatti harmadik átrendezés okozta újabb sokkot minimalizálva, tervezett széleskörű egyeztetést megelőzően központilag csak a legszükségesebb mértékben változtassunk.

5. Az intézményfenntartási keretek funkciói

Az intézményfenntartás keretei alapvető fontosságú részét képezik a közoktatás intézményrendszerének.

Koncepciónkban a fenntartó alapértelmezésben azokat a *funkciókat* látja el, melyekkel a 2011-es átalakítás előtt (és az óvodákkal kapcsolatban máig) a fenntartó önkormányzatok bírtak, melyek közül az alábbiak a legfontosabbak. A fenntartó a korábban állami intézményként működött intézményekkel (a továbbiakban: oktatási-nevelési közintézmények) kapcsolatban:

- 5.1. dönt az oktatási-nevelési közintézmények létesítéséről, átszervezéséről; megszüntetéséről tevékenységi körének módosításáról;
- 5.2. a jelentkezés módjáról;
- 5.3. jóváhagyja az oktatási-nevelési közintézmények költségvetését;
- 5.4. az adott nevelési évben indítható létszámot;
- 5.5. felügyeli az intézmények saját minőségirányítási rendszerének működését²;
- 5.6. ellenőrzi az oktatási-nevelési közintézmények gazdálkodását; működésének törvényességét, hatékonyságát, a szakmai munka eredményességét;
- 5.7. a telephelyek szerinti önkormányzatok és a tantestület egyetértésével megbízza az oktatási-nevelési közintézmény vezetőjét³, gyakorolja felette a munkáltatói jogokat;
- 5.8. ellenőrzi az intézmény szervezeti és működési szabályzatát, minőségirányítási programját, és a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programját, házirendjét;
- 5.9. értékeli az intézmény foglalkozási, valamint pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét;

² Amennyiben ez nem ütközik akadályba, a szakképzés esetén a duális partnerintézményét is.

³ Rendeletben meghatározandó, kirívó esetben, amennyiben az a jogbiztonságot nem sérti, a korábbi kinevezési szabályoknak eleget nem tevően kinevezett, a tantestület által egységesen elutasított intézményvezetőket akár az öt év lejárta előtt is hívhatja vissza.

- 5.10. biztosítja a vallásilag/világnézetileg semleges közoktatáshoz való hozzáférést (akár azáltal, hogy biztosítja, minden gyermeknek jelentős akadályok nélkül, lehetőleg helyben rendelkezésére álljon önkormányzati fenntartású iskola, akár azáltal, hogy az egyházi intézményeken belül garantálja a világnézetileg semleges közoktatáshoz való hozzáférést);
- 5.11. a fenti jogosultságokat is felhasználva, az Oktatási Hivatal v. utódja által rendelkezésre bocsátott szocio-ökonómiai és szegregációs mutatók felhasználásával monitorozza a társadalmi esélyegyenlőség érvényesülését az által a fenntartott intézményekben, és ha objektív szocio-ökonómiai mutatók ezt indokolják, szegregáció-megelőző v. deszegregációs tervet alkot és hajt végre.

5.12. Ezek közül a feladatok közül a rutin/adminisztratív jellegűeket több fenntartó közösen, vagy szerződéses formában is elláthatja.

5.13. Ezen kötelező feladatok mellett a fenntartók koordinációs és támogató feladatokat is elláthatnak. Különösen: a szakképzésben a területi koordináció mellett biztosítani kell az ágazati koordinációt is. Ebben az ágazati készségtanácsoknak szerepet kell adni. Emellett szükség van országos koordinációra, és a foglalkoztatási, gazdaságfejlesztési szempontok figyelembevételi lehetőségére is.

5.14. A fenntartók fölött nem áll központi irányító szervezet, munkájukat az Alaptörvény, a törvények, országgyűlési határozatok, és törvény által meghatározott körben születő kormányhatározatok és miniszteri rendeletek alapján végzik. Törvényességi felügyeletüket a Kormányhivatalok látják el, szakmai kérdésekben iránymutatást, segítséget az Oktatási Hivataltól (v. utódjától), szakképzési kérdésekben az NSZFH-től (vagy utódjától) kapnak; munkájukat a tanfelügyelet funkcióját ellátó központi szervezet rendszeresen értékeli.

6. A fenntartás földrajzi keretei, méretek

Egy-egy fenntartó a fenti célok és alapelvek szerint legalább járásnyi földrajzi kereteket kell, hogy lefedjen, de egy járás lehet túl kicsi, vagy egészében is oly hátrányos helyzetű, hogy nem adekvát kerete a fenntartói feladatok ellátásának. Pl. nem egy járásban összesen csak kb. 800-1000 iskoláskorú gyermek van, és van olyan járás (pl. a cigándi), ahol az összes óvodás- (654) és iskoláskorú (1757) gyermek közül (korábbi, a Bodrogházi kistérség adatait használva) a gyermekek több, mint ötven százaléka halmozottan hátrányos helyzetű – egy ilyen, szinte homogén óriási szegregációs nyomásnak kitett terület nagyon kevés esélyt ad az integrációra.

6.1 Javasoljuk ezért, hogy szakemberek ill. a KSH bevonásával alakítsunk ki egy, a legkisebb járásoknál nagyobb, minimális önkormányzati iskolaközpont-méretet és egy olyan, az OH vagy utódja által rendszeresen kiszámított szelekciós/szegregációs indexet, aminek egy központilag meghatározott küszöbértéke alá egy iskolafenntartó központ által működtetett oktatási-nevelési közintézményekbe beiskolázandó diákok aránya sem kerülhet.

Javaslatunk az, hogy induláskor az új, önkormányzati iskolafenntartó központokat nagyrészt a hatvan tankerület diktálta földrajzi keretek között tartsuk meg, oly módon, hogy:

- 6.2. az esetleges későbbi átalakulás nem viheti a fenntartott intézményekben tanuló gyermekek számát egy szabott küszöbérték alá;
- 6.3. Az esetleges későbbi átalakulás nem viheti a fent meghatározott HHH-arányt a fenti küszöbérték fölé;
- 6.4. Ahol a mostani tankerület teljesen egybeesik egy települési önkormányzat közigazgatási területével, ott az illető önkormányzat kapja vissza a fenntartást.
- 6.5. Különösen: a mesterségesen szétválasztott budapesti tankerületeket egyesítve adjuk a Fővárosnak, hogy az – a korábbi fenntartó kerületekkel megegyezve, velük partnerségben, a fenti két elvárás betartásával – Budapesten maga alakítsa ki a fenntartás kereteit.

- 6.6. Mindenütt másutt (egy rövid, az új keretek kialakítását, és törvényességi és személyzeti változásokat a megörökölt keretek között lehetővé tevő átmeneti időszak után) a mostani tankerület területén működő önkormányzatokból alakuló társulás fenntartásába (ld. alább) adjuk az ottani, most a tankerület által fenntartott intézmények teljes körét.
- 6.7. Mindezt azonban azzal tesszük, hogy az első két kritérium figyelembevételével, az összes résztvevő önkormányzat vétőjogával (és természetesen azzal, hogy intézmény nem maradhat fenntartó nélkül) a résztvevő önkormányzatok szabadon átalakíthatják ezeket a kereteket: pl. kettéválaszthatják az iskolafenntartó központot két vagy akár több központtá, vagy átkérdezkedhetnek egy szomszéd központhoz. Ahol tehát ez nem akadályozza a deszegregációt és ahol egyik önkormányzat sem látja akadályát, a mostani kereteknél kevesebb települést felölelő, akár nagyobb járás méretű központok is létrejöhetnek.
- 6.8. Ugyancsak az egyes önkormányzatokra bizzuk, a – részben vagy egészben szintén általuk működtetett – önkormányzati iskolafenntartó központnak adják át az óvodák fenntartásának feladatát (ami mind igazgatás-szervezési, mind hatékonysági mind az oktatás szintjei közti átmenet megszervezése szempontjából jobb megoldás lehet), vagy maguk működtetik tovább őket.
- 6.9. Szakképzés esetén a földrajzi keret ennél nagyobb kell legyen: nagyjából a mostani centrumok által lefedett területnek (3-6 járás), illetve a fővárosnak célszerű megfelelnie.⁴, az agrárágazatban azonban még ennél is nagyobb területen célszerű az iskolákat együtt kezelni (ld. a Szakképzéssel foglalkozó háttéranyagot).
- 6.10. Javasoljuk, hogy az önkormányzati iskolafenntartó körzetek kialakítása során a változást kezdeményezők kötelező jelleggel folytassanak konzultációkat egy, az oktatási tárca által kialakított szakértői bizottsággal.

7. Az önkormányzatok szerepe a fenntartásban

Az iskolafenntartó központ irányítását (a felelős vezető kinevezésének és leváltásának jogát, a fenntartó központ működtetéséért való reziduális felelősséget és a kritikus fenntartói döntések egy meghatározó, szűk körének elfogadását) olyan jogi személyként működő, kötelező önkormányzati társulások kezébe adjuk, melyek

- 7.1. földrajzilag (kiindulásképp, ld. fenn) a mostani tankerületek területével egyeznek meg,
- 7.2. melyben az érintett önkormányzatok delegáltjai⁵ a KSH által nyilvántartott gyermekszám-adatokhoz rendszeresen, automatikusan hozzáigazított szavazati aránnyal bírnak,
- 7.3. melyben az őket különösen érintő, még meghatározandó döntésekkel kapcsolatban (pl. a fenntartó központok osztódása/kiszakadása; közig. területükön intézménybezárás/nyitás, a területükön feladatot ellátó intézmény vezetőjének kinevezése) az érintett önkormányzati delegáltak vétőjoggal bírnak.

7.4 Megfontolandó, hogy (ha ez önkormányzatok döntő szerepét nem csökkenti lényegesen) a fenntartó testületben konzultatív szerepben vagy akár bizonyos döntésekkel kapcsolatban vétőjoggal más fontos érintettek (pl. a központi oktatáspolitikai vagy a konzultatív testületben (ld. alább) szerepet kapó érintetti csoportok) is helyet kapjanak.

⁴ A centrumok kialakításánál nagyjából azt az elvet követték, hogy minden iskola max. 1 óra egyirányú utazással elérhető legyen, és a teljes tanulólétszám 5-10 ezres legyen. Ettől eltér az agrár ágazat, ahol összesen 5 centrum jött létre országosan, illetve a főváros, ahol ágazati alapon szerveződtek a centrumok.

⁵ Az önkormányzati delegáltak esetén személyi összeférhetlenségi szempontrendszer is érvényesíteni kell, pl. a településeket ne a fenntartott intézmények dolgozói v. azok közeli rokonai képviseljék.

8. A szakképzést folytató iskolák fenntartása

8.1. A jelenleg a szakképzési centrumokhoz tartozó iskolákat nem szükséges leválasztani a Centrumokról: az iskoláknak adandó nagyfokú önállóság mellett a Centrumok koordinációs és támogató szerepben meg kell maradjanak. A Centrumok fenntartására több megoldás lehetséges (ld. a Szakképzéssel foglalkozó ELEGY OSZB anyagot). Bármelyik megoldás esetén szükség van megfelelő jogosítványokkal felvértezett Tanácsadó testület létrehozására, amelybe be kell vonni a területen működő önkormányzati iskolafenntartók képviselőit is.

8.2. A szakképzést folytató iskolák közül jelenleg a tankerületekhez tartoznak az SNI-sek szakiskolái, a pedagógiai, művészeti, közművelődési ágazatok szakgimnáziumai és a többcélú – gimnáziumi képzést is folytató – iskolák egy része. Ezek fenntartását, ha az iskola maga kívánja és az önkormányzati iskolafenntartó központ nem ellenzi, átvehetik a centrumok. A maradék fenntartója a közoktatási iskolafenntartó központ lesz, azonban fenntartói szinten biztosítani kell számukra a centrumok szolgáltatásaihoz való hozzáférést. Hasonlóan gondoskodni kell a centrumokhoz tartozó iskolák nem szakképzési feladatainak a segítéséről, a többcélú centrumos iskolák tervezésnél való figyelembevételéről is.

9. A közoktatáshoz kapcsolódó egyéb intézmények fenntartása

9.1. Ezen intézmények: középiskolai kollégiumok, gyógypedagógiai ellátás, szakmai szolgáltatás, szakszolgálatok fenntartásával kapcsolatban azt javasoljuk, azok, melyek ellátási területe egyértelműen az önkormányzati iskolafenntartó központokhoz v. városokhoz rendelhető (pl. Budapest), a fenti elvek szerint kidolgozott normatív finanszírozásukkal együtt kerüljön hozzájuk. Amelyeké egyértelműen nagyobb terület intézményeit látja el, azok több iskolafenntartó központ által ellátott, közös, megyei vagy központi állami fenntartásának alternatíváit át kell tekinteni. Mindenképp biztosítani kell, hogy az intézmények ellássák a szak- és felnőttképzésben tanulókat és dolgozókat is, és rendelkezzenek ezeken a területeken kompetens tudással rendelkező szakemberekkel.

10. Finanszírozás

10.1. A közoktatás feladatait átlátható, stabil, normatív (formula alapján kalkulált) és a fenntartók és intézmények gazdálkodási autonómiáját elismerő rendszerben kell a központi költségvetésből finanszírozni. A formulának, azon túl, hogy a közösségi pénzügyek által diktált szempontoknak meg kell felelnie, elsősorban a társadalmi igényt (gyermekszám) és feladatokat (pl. integrációs, szocio-ökonomiai kihívások nagysága – pl. HHH-s, SNI-s stb. gyermekek száma és/vagy a térség szocio-ökonomiai mutatói, szakképzés esetén a szakmák) kell tükröznie, úgy, hogy abból a pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkatársak méltó fizetést kaphassanak (ld. a *Pedagógusok Helyzete* c. háttéranyagot).

10.2. A normatív finanszírozás címzettjei az önkormányzati iskolafenntartó központok, illetve a Centrumok fenntartói (azt tehát a fenntartó önkormányzatok nem vonhatják el más célokra).

10.3. Megfontolandó, hogy – az intézményi gazdasági autonómia és a tervezhetőség szolgálatában – azt is formula határozza meg, mi az a központiilag szabott paraméterektől és eljárási szabályoktól függő éves minimum összeg, amit a fenntartó az egyes fenntartott közoktatási intézmények rendelkezésére kell bocsásson.

11. Egyházi és alapítványi közoktatási intézmények fenntartása

11.1. Amennyire ezt az államközi szerződések (Vatikáni megállapodás), alkotmányos jogok és törvényhelyek (különösen a lelkiismereti és vallásszabadságra vonatkozó passzusok) engedik, az

egyházi és alapítványi fenntartású intézményekkel kapcsolatos végrehajtó jellegű állami feladatokat (különösen a a térségi iskoláztatási feladatok szempontjából meghatározó jelentőségű kérdésekkel: a szegregációs folyamatok visszaszorításához szükséges, a beiskolázási körzetekkel, integrált oktatással, finanszírozással kapcsolatosakat), az egyházi fenntartóval **és az alapítványi fenntartókat képviselő szervezettel** partnerségben kell megoldani a továbbiakban az idevágó törvényes keretek betartásával részletesebben kidolgozandó együtt döntési folyamatok keretében. Ezek intézményes kereteit és a folyamat során követett eljárást, beleértve a vitarendezés grémiumait is, külön jogszabályban kell rögzíteni. E folyamatok szabályozásakor egyrészt tekintettel kell lenni az érintett egyházi, alapítványi, illetve magán oktatási-nevelési intézmények státuszára (autonómiájára), másrészt a lelkiismereti és vallásszabadságra vonatkozó alkotmányos alapelvekre, harmadrészt pedig az egyenlő bánásmód elvére, ahogy arra is, hogy az egyházi intézmények finanszírozásának is a költségvetés a forrása.

11.2. Állami/önkormányzati intézmény a továbbiakban csak kivételes esetben legyen átadható egyháznak vagy ideológiailag elkötelezett szervezetnek, viszont továbbra is lehetővé kell tenni most egyházi fenntartásban levő (különösen: szakképző) intézmények visszavételét közös megegyezéssel önkormányzati iskolafenntartó központi v szakképzési centrumi fenntartásba.

11.3. Nem elfogadható, hogy a szakképzésben a humán ágazatokban az egyházi intézményeknek kizárólagos szerepe legyen.

11.4. Azokon a településeken, ahol csak egy egyházi fenntartású óvoda vagy iskola működik, illetve a szakképző intézményekben a fenntartónak gondoskodnia kell arról, hogy amennyiben egy vagy több szülő ezt igényli, gyermekük világnézetileg semleges oktatásban/nevelésben részesülhessen az adott intézményekben.

12. A fenntartó szervezetek (önkormányzati iskolafenntartó központok, ill. szakképzési centrumok) mellett működő körzeti konzultatív tanácsok

Minden iskolafenntartó szervezet mellett delegálás alapján létrejövő, nyilvánosan működő konzultatív tanácsokat kell létrehozni. Ezekben az önkormányzatok képviselőin túl a fenntartott nevelési, oktatási intézmények, kollégiumok dolgozói, a nevelési/oktatási szolgáltatásokat igénybe vevő szülők, illetve a tanulók, a pedagógiai szakmai és szakszolgálatok képviselői, az egyházi és alapítványi iskolák képviselői, az oktatással kapcsolatos célokkal működő, ezt igénylő civil szervezetek, illetve, szakképzési centrumok esetén a munkaadók képviseltetik magukat. A konzultatív testület egyik kiemelt feladata az iskolafenntartó szervezet által a körzetben folyó nevelési/oktatási folyamatokról szóló, illetve fejlesztési feladatokat megfogalmazó, rendszeresen elkészítendő elemzések, fejlesztési tervek véleményezése, illetve ezekkel kapcsolatos javaslatok megfogalmazása.

Tartalomjegyzék

Tartalom

1. Bevezetés	1
2. Európai kitekintés	1
3. A hazai status quo	1
4. Célok és alapelvek	2
5. Az intézményfenntartási keretek funkciói	3
6. A fenntartás földrajzi keretei, méretek.....	4
7. Az önkormányzatok szerepe a fenntartásban	5
8. A szakképzést folytató iskolák fenntartása.....	6
9. A közoktatáshoz kapcsolódó egyéb intézmények fenntartása	6
10. Finanszírozás.....	6
11. Egyházi és alapítványi közoktatási intézmények fenntartása	6
12. A fenntartó szervezetek (önkormányzati iskolafenntartó központok, ill. szakképzési centrumok) mellett működő körzeti konzultatív tanácsok	7
Tartalomjegyzék	8